
„Akademia wycinanki kurpiowskiej”

Już od dwóch miesięcy trwa „Akademia wycinanki kurpiowskiej”. W Zagrodzie Kurpiowskiej w Kadzidle odbyło się pięć spotkań w ramach projektu prowadzonego przez Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce.

Dwa pierwsze - majowe - miały charakter teoretyczny i stanowiły wprowadzenie uczniów w zagadnienia wycinankarstwa oraz przygotowanie do części praktycznej szkolenia (m.in. poprzez wzbudzenie pełnej świadomości tego, czym będą się zajmować i jak duże ma to znaczenie dla podtrzymania kurpiowskiej tradycji). Spotkanie inauguracyjne poprowadziła Dyrektorka MKK - Maria Samsel, która opowiedziała o genezie i historii wycinanki, jej formie i funkcji oraz ewolucji przebiegającej w tych sferach. Ponadto traktowała o wykorzystywanych narzędziach i materiałach, zabiegach muzeów i instytutów sztuki dokumentujących i podtrzymujących istnienie tej dziedziny sztuki ludowej, a także eksperymentach z nią związanych. (Zdjęcia 1-3.)

Małgorzata Fruba - historyk sztuki, oraz Maria Kulczyk - etnograf, poprowadziły drugą z teoretycznych lekcji. Fruba opowiedziała o innych regionach wycinankarskich w Polsce i tworzonych tam formach, a także o możliwości rozwoju tej wytwórczości (np. w powiązaniu z innymi dziedzinami, takimi jak zdobnictwo), a także promocji (np. poprzez pamiątkarstwo). (Zdjęcie 4 i 5.) Mariak Kulczyk natomiast skupiła się na motywach najczęściej występujących w kurpiowskich wycinankach oraz symbolice, jaka może być w tychże zawarta. Wypowiedziała się również na temat znaczenia tej sztuki dla tożsamości regionalnej. (Zdjęcie 6 i 7.)

W maju odbyły się także pierwsze zajęcia z części praktycznej projektu. Mistrz tradycji, w którego rolę wcieliła się pani Czesława Kaczyńska - znana i bardzo ceniona artystka ludowa i działaczka kurpiowska, poprowadziła premierową lekcję tworzenia wycinanek. W pierwszej kolejności uczennice zostały wyposażone w narzędzia (nożyce do strzyżenia owiec) i dostały kilka wskazówek dotyczących posługiwania się nimi przy cięciu papieru. Następnie przystąpiły do sporządzania tzw. obślegów, czyli pasów wzorów o różnorodnie wyciętych krawędziach. „Obślegi” mają najczęściej owalny lub kielichowaty kształt, a ich rzędy tworzą koronę drzew.

Lekcje odbywające się w czerwcu były kontynuacją poprzednich zajęć, a ich celem była nauka wycinania „leluj”. „Lelujami” nazywane są jednobarwne drzewka o bogatej ornamentyce i ażurowej strukturze, przy podstawach których, a także w koronach, pojawiają się często różnego rodzaju ptaki, takie jak: koguty, gołębie, a niekiedy głuszce, pawie i inne. Zajęcia dokumentowane były przez Kazimierza Łoniewskiego z ostrołęckiego NOT. (Zdjęcia 8-13.)

Projekt dofinansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Samorząd Województwa Mazowieckiego.